

Laat of te Laat? Ouderdom in de Laat-Latijnse Elegieën van Maximianus (6^e eeuw n.Chr.)

Nina Van der Sype (Universiteit Gent)

De gedichten van Maximianus, geschreven in de 6e eeuw n.Chr., maken deel uit van de Laat-Latijnse Oudheid, de periode in de Latijnse (literatuur)geschiedenis die bij benadering de 3e tot en met de 6e eeuw n.Chr. omvat. Over de persoon van de dichter is weinig geweten: “S’il y a bien dans toute la littérature latine un poète dont la volonté ou le destin fut d’entretenir le mystère autour de son œuvre et de sa vie, c’est bien Maximianus, appelé parfois « Maximianus Tuscus »” (Mauger-Plichon, 1999).

Zijn corpus, bestaande uit zes gedichten, behoort tot het genre van de Latijnse elegie; in hun typische vorm zijn dit liefdesgedichten van een man tot zijn minnares, die de liefde van zijn leven belichaamt en voor wie hij vecht; het zogenaamde topos van de *militia amoris* (Drinkwater, 2013). Dit genre was vooral populair in Rome in de 1^e eeuw v.Chr. maar verdween toen abrupt uit het Latijnse literatuurlandschap: de poëzie van Maximianus is de eerste en tegelijk ook laatste terugkeer naar deze klassieke elegie (Uden, 2012). Desondanks het feit dat we gelijkenissen in metrum en thema’s kunnen vaststellen tussen het werk van Maximianus en zijn voorgangers, is de poëzie van de Laat-Latijnse dichter uniek door de focus die de dichter legt op het concept van de ouderdom (Fielding & Uden 2010, Wasyl 2014).

Om het motief van ouderdom in de poëzie van Maximianus te interpreteren en te verklaren zal het project dat in deze lezing wordt voorgesteld ook de link leggen met andere literaire werken van verscheidene auteurs die ook de ouderdom expliciet als focus nemen. Er wordt kort ingegaan op enkele werken en genres – zowel proza als poëzie – die in het project in detail geanalyseerd zullen worden om op deze manier een overzicht te geven van tendensen en evoluties in de Latijnse letterkunde om met dit concept om te gaan en die mogelijks een invloed hebben gehad op het corpus van Maximianus. Het betreft enkele grote auteurs zoals Cicero, Horatius en Seneca, maar ook onder andere Juvenalis, Martialis, en Symmachus komen aan bod.

Verder wil dit project ook het concept van ouderdom als het dominante culturele beeld van de Late Oudheid onderzoeken. Hierbij staat de volgende dynamiek centraal: Maximianus die als oude man poëzie schrijft die over ouderdom gaat, en dit in de laatste fase of “ouderdom” van de Latijnse literaire geschiedenis. Dit deel van het project betreft dus een sociaal-culturele studie waarbij het ook belangrijk is om te analyseren wat de betekenis van “oud worden en oud zijn” was in de Oudheid (Cokayne 2003, Parkin 2004). Voor dit onderzoek zal gebruik gemaakt worden van het framework van de “ageing studies”, een onderzoeksveld gerelateerd aan sociologie en culturele analyse (Swinnen 2017). In deze lezing zal dit frame en de manier waarop het concreet gelinkt zal worden aan de poëzie van Maximianus kort uiteengezet worden.

Literatuurlijst

Cokayne, K. (2003). *Experiencing Old Age in Ancient Rome*. Routledge, London.

Drinkwater, M.O. (2013). *Militia Amoris: Fighting in Love’s Army*. In T.S. Thorsen (Ed.), *The Cambridge Companion to Latin Love Elegy* (pp. 194-206). Cambridge University Press.

Fielding, I., & Uden J. (2010). Latin Elegy in the Old Age of the World: The Elegiac Corpus of Maximianus. *Arethusa*, 43(3), pp. 439-60.

Mauger-Plichon, B. (1999). Maximianus: Un Mystérieux Poète. *Bulletin de l'Association Guillaume Budé : Lettres d'humanité*, 58, pp. 369-87.

Parkin, G.T. (2004). *Old Age in the Roman World: A Cultural and Social History*. Johns Hopkins.

Swinnen, A., Port, C., & Barnes Lipscomb, V. (2017). Exploring the Boundaries of Literary Age Studies. *Frame: Journal of Literary Studies*, 30(1), 19-30.

Uden, J. (2012). Love Elegies of Late Antiquity. In B.K. Gold (Ed.), *A Companion to Roman Love Elegy* (pp. 459-75).

Wasył, A.M. (2014). Quemlibet dehortari ne... Senectutis vicia desideret. Maximianus' Elegy on Old Age and a Few Examples of its Medieval Reception. In E. Wesłowska (Ed.), *Symbolae Philologorum Posnaniensium Graecae et Latinae XXIV/2* (pp.135-51). Publisher Wydawnictwo Naukowe UAM.